

Finom

Dánoska nem szeretett korán kelni, amikor iskolába kellett mennie. Négy-szer-öt-ször ébresztgette Anya, míg végre felkelt. Dehogyan kelt. Felült és ültében még bóbiskolt, a homlokát Anya vállának támasztotta és szuszogott-maszogott. A szemét csak akkor nyitotta résnyire, amikor Anya lábra állította, és elkezdte a fürdőszoba felé görgetni, mint egy morc gombócot. Még a hideg vízre is csak morgott nagyokat, és fújtatott. Egészen csak a kakaógőzben nyitotta fel a szemét. Lehuppant a konyhai sarokülőre, és lecsüggesztette a fejét, de csak annyira, hogy pont beférjen a kakaóval teli bögre az orra alá.

Szombat-vasárnap reggel viszont ő volt az első felkelő. És amint megébredt, már indult is egy kicsit szomszédolni. Hol Anya, hol Mama mellé bújt be, de már nem aludt vissza sem ő, sem az éppen kiválasztott. Néha Tata megelőzte és elcsípte az útnak induló Dánoskát. Ilyenkor együtt készítettek kávékat a „lányoknak” – mert Tata így emlegette Anyát és Mamát, ha csak ketten voltak –, és együtt kavarták ki a szombaton is elmaradhatatlan reggeli kakaót. Dánoska nagyon szerette ezeket a reggeleket, de Tata mellé sohasem próbált bebújni. Igaz, ő az egyszemélyes kanapén aludt a konyhában.

Egyik szombaton Tata korán reggel kiment az ócskapiacra, így Dánoska senkit sem talált a konyhában. Már éppen indulni akart tovább, bebújni Anya vagy Mama mellé, amikor megakadt a szeme valami fehérségen: a friss tejföl és tehéntúró ott díszelgett az asztal közepén. Egy néni hozta minden szombaton faluról, ebből készültek Mama csodás buktái, tehéntúrós palacsintái. „Finom!” – csillant fel Dánoska szeme, lassan megnyalta a szája szélét, és már bontogatta is ki a zacskóból a tehéntúrót. Tudta, hogy cukorral az igazi, levette hát a polcról a cukros dobozt is, és akkor ismét felderült az arca.

– Lányok – suttogta mosolyogva, és tőle szokatlan fürgeséggel termett a kredenc előtt.

Elővett két kávéscsészét, a saját kakaósbögréjét, és egy kicsit elbizonytalanodott, de aztán levett egy pálinkáspoharat is. A kicsomagolt tehéntúróval a kezében ismét megtorpant. Nem tudta, hogy hová tegye, nem fért bele egyik csészébe sem. A konyhaasztal alá nyúlt, ott tartotta Mama a nagy mosogatótálat. Beletette a tálba a tehéntúró, ráöntötte az üveg tejfölt, a cukros doboz tartalmát, és a kezével kicsit belekavart. Aztán ismét a csészékre esett a tekintete, levette a kávédobozt és a gyerekkakaót is. Azt pontosan nem tudta, hogyan készül a kávé, de abban biztos volt, hogy víz is kell hozzá. Tett hát a tálba néhány kiskanál kávé is, beleöntötte a kakaót, mindegyik csészét sorban megtöltötte meleg vízzel, és egyenként rátöltötte a tál tartalmára. Hosszan kavargatta egy nagykanállal az egészet, miközben minden kavartás után lenyalta a maszatos kezét és csuklóját.

Sehogy sem volt megelégedve az eredménnyel. Óvatosan átcipegette a tálat a kagylóba, felengedte meleg vízzel, tett bele citromillatú mosogatószert, és mindkét kezét belemártva kitartóan paskolta a vizet. Mikor már szép nagy hab lett a tál tetejére, sugárzó arcával kijelentette:

– Kész! – és ezzel indult is, hogy meghívja Anyát és Mamát egy-egy csésze finomra.

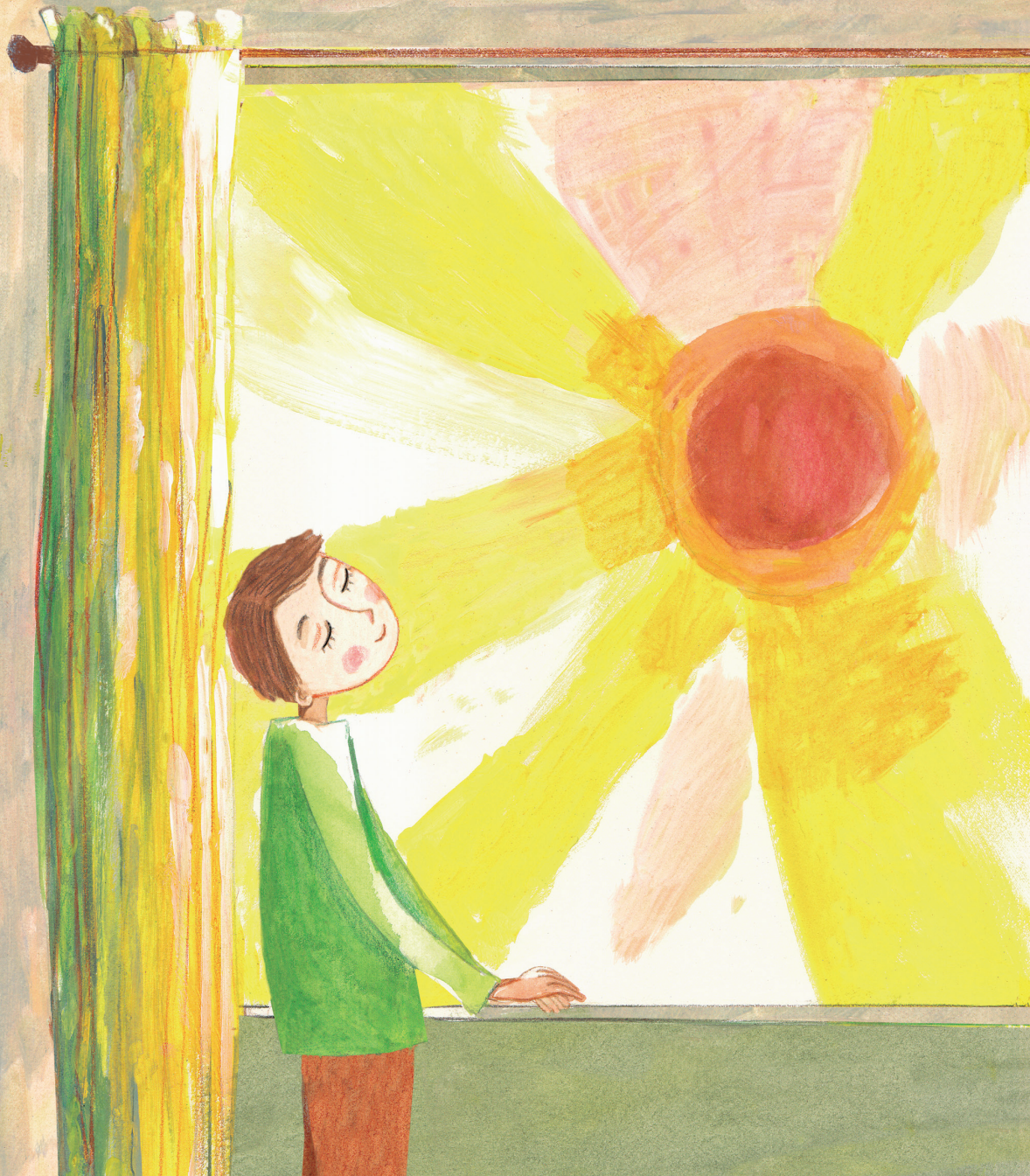
Akkor lépett be a konyhába Tata. Végigszaladt a tekintete a konyhán, a kagylón és Dánoskán.

– Az anyád csillagát, te kölyök! – szaladt ki a száján.
Dánoska ijedtében Anya szobájába menekült, Anya felkapta, és visszajött vele a konyhába. A fiúcska a nagy tálra mutatott.
– Finom, Anyának, Mamának! – hüppögte.

– Jól van, jól van, finom – nyugtatgatta Anya, és közben törölgette Dánoska arcáról a könnyeket, a tehéntúró morzsákat, a kávészemcséket.

És Anya csillaga ragyogott, ragyogott.

Színnapló

Áron sok időt töltött az ablak előtt állva. Pedig csak az erős fényt tudta érzékelni egy kicsit, színeket, alakokat egyáltalán nem látott. A tavasz volt a kedvence, mert olyankor gyakran változtak a fényviszonyok, pillanatok alatt befelhősödött az ég, s aztán váratlanul ismét felragyogott a nap. Az arcjátéka követte a nap bújócskáját, örült minden felvillanó sugárnak.

Dánoska odaállt mellé az ablakba.

– Mit csinálsz, Áron, mit csinálsz, Áron? – kérdezte ritmikusan ismételve, mindaddig, míg választ nem kapott. Áront előbb bosszantotta ez a folytonos motyorekolás, de aztán mégiscsak válaszolt, hogy elhallgattassa.

– Nézek, Dánoska, nézek.

– És látsz? Mit látsz? Nem vak a szemed?

Ezért a kérdésért mindenki másra megharagudott volna Áron, de ismerte Dánoskát, tudta, hogy ő csak ilyen egyeneseket tud kérdezni.

– Látok is Dánoska, látom a fényt. Egy kicsit a szememmel, de látom az arcommal is, mert melegít, meg az eszemmel, mert már sok mindent olvastam a fényről.

– Ühüm, én is – mondta Dánoska.
– Mit te is?
– Én is tudok látni az orommal. Látom a fasírtot, hogy az lesz ebédre.

– Te mindig csak a kajára gondolsz – kuncogott Áron, de csodálkozott is Dánoskán, mert azonnal megértett valamit abból, amin ő már annyit gondolkodott. Hogy nemcsak a szem tud látni.

Így kezdődött el a közös ablakban állás, és tulajdonképpen a barátságuk is. Ha Áron valami érdekeset vélt észlelni az utcán, Dánoskával meséltette el a látványt. Igaz, ő nagyon sajátosan tudósított, legtöbbször meg kellett fejteni a szavait. Ilyeneket mondott: „Egy százegy kiskutya húzza a gazdáját”. Áron nagyon figyelt, s mindig türelmesen lefordította a hallottakat: „Egy dalmata kutya szalad a gazdájával.”

– Dalma... ta? Mi az, hogy Dalma-ta? – kérdezett vissza Dánoska.
– Nem Dalma, hanem dalmata. Így hívják, egy pöttyös agár, Dalmáciából származik – oktatta Áron. – A *Százegy kiskutyában* is minden kutya dalmata. Apa mondta, ez a nevük.

– Mint nekem a Dánoska – nyugtázta a tanulságot.
– Hát... – bizonytalanodott el Áron – nem is tudom.

Eszébe jutott, hogyan kapta Dánoska ezt a nevet. Két János volt az osztályban, és a tanci egyszer azt mondta a másiknak, hogy nem

te, hanem a downos Jánoska. A mindig békés, szelíd Jánoska ekkor öklével a padra csapott, és egy szuszra mondta:

– Semmi Dános, hanem Lázár Jánoska a nevem!

Olyan mulatságos volt, hogy mérges, és hogy kikéri magának, hogy azonnal ráragadt a név. Előbb csak azok, akik bosszantani akarták, aztán már mindenki Dánoskának hívta. Lassan ő maga is beletörődött.

Különben Áron Dánoskától tudta meg azt is, hogy milyen a világoskék és milyen a sötétkék. Mert Dánoska sohasem mondta, hogy világos, meg sötét, hanem csak hogy „reggelkék” és „estekék”, „reggelzöld” és „estezöld”.

– Már fáradt, mert esteledik – mondta Dánoska, amikor a tanci is megkérdezte egyszer, hogy miért „estekék” az ég. És akkor Áron bólintott. Ő pontosan el tudta képzelni, hogy milyen az a fáradt ég.

A „télhaj”-ban is Dánoskának volt igaza. Le kellett rajzolniuk a családtagokat. Dánoska nem szeretett rajzolni, egy-két vonallal megoldotta a családi képet. De a haját mindenkinek kifestette:

– Anyáé sárga, enyém barna, Tatáé és Mamáé fehér.

– Ősz – mondta a tanci. – Őszül a hajuk.

Dánoska rosszállóan ingatta a fejét:

– Nem ősz. Tél, fehér.

Áron ezeket a színekkel kapcsolatos felfedezéseit beírta egy füzetbe, amit ő színnaplónak nevezett.

A csillagok voltak a másik közös felfedezésük. A csillagokat Áron egyáltalán nem látta. Még a nyári táborozáskor sem, amikor a tanci szerint millió csillag volt az égen. Áron kételkedően ingatta a fejét: hogy lehet millió, ha olyan kicsit fénylenek csak, hogy ő nem érzékel belőle semmit? Mert Hold csak egy van, de azt érzi. Pontosan tudta, hogy mikor van telihold, és a holdjárást Apával sokszor elmeséltette magának.

– A csillagok fölött van a mennyország – mondta egyszer Dánoska, amikor ismét együtt álldogáltak az ablak előtt.

Őt nagyon foglalkoztatta akkoriban, hogy van pokol, és van mennyország, és középben ott a föld. Le is rajzolta: három vonal volt az egész, de mindenkinek megmutatta: egy fekete vonal a pokol, egy zöld vonal a föld és egy sárga vonal a mennyország. A tanci még meg is dicsérte, hogy szép párhuzamosak. A plébános bácsi is megérezte, mindegyik vonalhoz odaírta, hogy mit jelent, és beragasztották együtt Dánoska vallásfüzetébe.

Áron nem látta a három vonalat, de tudta, hogy nagyon fontosak Dánoska számára, ezért ő is elkezdett gondolkodni, hogy hogy is van ez a mennyország-dolog.

– A csillagok fölött lenne a mennyország? – mondta Áron, csak úgy maga elé. – Onnan jön a fény, nagyon messziről. És a csillagok? Apró lyukak az esti égen?

Dánoska folytatta:

– Kilátszik rajtuk a mennyország.

– Ezt beírom a színnaplómba – mondta Áron megilletődött hangon. – Csillagok = apró lyukak az esti égen, kilátszik rajtuk a mennyország.

